

IDÉN SZÁZMILLIÁRDBA IS KERÜLHET A PAKSI BERUHÁZÁS

ÜZLET, GAZDASÁG, TÁRSADALOM

FIGYELO

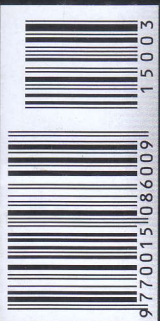
**JE SUIS
CHARLIE**

3. SZÁM • 2015. JANUÁR 15-21. • ÁRA: 590 FT • ÉVES ELŐFIZETŐKNEK: 388 FT • WWW.FIGYELO.HU

A terror
célkeresztjében

Van okunk FÉLNI?

Élményterápia

SANSZ | A tíz éve működő Chance program olyan nehezen kezelhető és viselkedésszavaros magyar gyerekeknek nyújt gyógyulási lehetőséget Srí Lankán, akiken a hagyományos pszichoterápia és a gyermekvédelem sem tudott segíteni.

Vaskuti Pál 2005-ben érkezett Srí Lankára, közvetlenül az után, hogy a cunami földig rombolta az ország déli részét. A Magyar Baptista Szeretetszolgálat Alapítvánnyal felépítették a Help Falut, ahol szüleiket elvesztett gyerekek és gyermekeiket elvesztett szülők letek új otthonra és családra. Amikor az építkezés elkezdődött, Vaskuti kivitte magával a szigetszágba egy drogos páciensét, akit évek óta próbált leszoktatni a heroinról – addig sikertelenül. A beteg részt vett az építkezésben, és lejtött a szerről, azóta is tiszta, családot alapított és dolgozik. „Akkor arra gondoltam, hogy talán más típusú problémákkal küzdő pácienseimnek is segíthetne egy ehhez hasonló tapasztalat, és elkezdtem kivinni magammal gyerekeket Srí Lankára, eleinte egyénileg, később kisebb csoportokban” – mondja a több mint harminc éve praktizáló pszichológus.

MŰKÖDIK

Több pszichológussal karöltve dolgozta ki az élményterápiának nevezett programot, amelynek lényege, hogy a megszokott környezetből történő kiszakítás, a kultúrsokk, a páciensre érő rengeteg élmény s az ezzel párhuzamosan zajló intenzív pszichoterápia kombinációja gyors és tartós gyógyulást képes előidézni. A Chance-ban eddig harminckett, 11–23 éves páciens vett részt, akik javarészt szerhasználat, depresszióval és magatartászavarokkal küzdöttek. A program működésének tíz éve alatt eddig egy gyerek volt, akinél nem működött a terápia, őt haza kellett küldeni, mert saját bevallása szerint sem akart változni, és nem működött együtt a pszichológussal. „Ide a legnehezebb esetek jönnek, olyan gyerekek, akikkel sem a hagyományos pszichoterápia, sem a gyermekvédelem nem tudott mit kezdeni. Most is van olyan gyerek velünk, aki már 4-5 pszichológust megjárta, javulást mégsem értek el nála” – mondja Vaskuti Pál.

A Srí Lanka-i élményterápiának helyet adó épületegyüttes az ország déli részén, Kahawa faluban található, néhány száz méterre az óceántól. A két épületben összesen nyolc szoba van, a legtöbbször saját fürdőszoba tartozik. Az udvaron feszített víztük-

rú medence, pingpongasztal és röplabdapálya nyújt sportolási lehetőséget. A közeli városok és falvak számtalan kikapcsolódási lehetőséget kínálnak, a csoport a program hetei alatt gyakorlatilag az egész déli országrészt bejárja. Kilenc éven át egyszerre legfeljebb két gyereket hozott ki magával Vaskuti, ezekben az években a pszichoterápiát is ő végezte. Kiscsoportos terápiát, mint amilyen a mostani is, másfél éve szerveznek, ilyenkor legfeljebb hat gyerek vesz részt a programban. Az egyéni terápiát már nem minden alkalommal Vaskuti végzi, erre a célra a mostani turnusban felvett egy pszichológust, akinek a munkáját mentorok segítik. Minden gyereknek van egy pártfogója, aki 0–24 órában vigyáz rá és felkészíti a terápiára. A gyerekek nagy része magántanuló, ők délelőtti tanórákon vesznek részt,

a mostani a negyedik turnusa. „Mentorként a legfontosabb feladatunk, hogy olyan élményekbe és helyzetekbe sodorjuk a gyerekeket, amelyekből aztán a pszichológus tud dolgozni. Azon túl, hogy játszunk, kirándulunk és sportolunk velük, az együttélés miatt egy rejtett példamutatás is történik, ezért fontos, hogy a mentor felelősségteljes, nyitott és gyerekközpontú személyiség legyen” – mondja Hárs Anna. Minden gyerek végez önkéntes munkát, az előző turnusokban pékségben, árvaházban és elefántrezervátumban dolgoztak. A mostani csoport között is kívül-belül kifestett egy családi házat a Help Faluban.

TISZTA IDŐ

Az együttélésnek szigorú szabályai vannak, amelyeket minden gyereknek és felnőttnek

amelyeket a mentorok tartanak, délután pedig minden gyerek a saját pártfogójával tölti az időt: kirándulnak, sportolnak, együtt felfedezik a környéket. „A mentorok nem szakemberek, náluk nem a szak tudás számít, hanem az egyéniség. Közel nyolcszáz jelentkező mentornak az elmúlt években, és néhány kivételtől eltekintve sikeresen választottuk ki, hogy az adott gyerek számára ki a legmegfelelőbb. Ha kiderül, hogy mégsem passzolnak össze, akkor mentort cserélünk, és új párosítással folyik a munka tovább” – mondja Vaskuti Pál.

Hárs Anna először a tavaly őszi csoportban vett részt a programban mentorként, ez

be kell tartani. A csoport együtt étkezik, közösen végzik a házimunkát, és időnként együtt vagy ki-ki a maga mentorával főz. Az egyik legfőbb irányelv a Vaskuti által Tiszta időnek nevezett szabály, ez az őszinte, egyenes és nyílt kommunikációt követeli meg. A gyerekek hetente legalább két alkalommal vesznek részt egyéni pszichoterápián, valamint minden este csoportterápián, amelyen az egész csapat jelen van. Itt jobban megismerik egymást, s a napközben felmerült feszültségeket is ekkor beszél meg. Az együttélés másik nagy előnye, hogy a gyerek nem tudja megkerülni a pszichológust: a napi csoport- és minimum he-

FOTÓK: GÁL ÉVA LAURA

ti két alkalommal az egyéni terápia kötelező, a pszichológus felé irányuló maximális bizalmat pedig a közösen eltöltött idő és az együttélés garantálja.

Ez utóbbi nagyban segíti a szakember munkáját, aki a gyerekek hétköznapi mutatót viselkedését, reakcióit is meg tudja figyelni. „Ennek a terápiának az az egyik legnagyobb előnye, hogy a problémát nem elhozza hozzám a szülő vagy a gyerek, amiből nekem következtetni kell az előzményekre s az okokra, hanem itt a saját szememmel látom, hogy bizonyos elakadások vagy nehézségek milyen ingerek vagy helyzetek hatására alakulnak ki, és azt hogyan próbálja megoldani a gyerek. Az együttélés miatt gyakorlatilag abban a pillanatban tudunk foglalkozni a problémával, amikor felmerül, és ennek látjuk az okát is – a hagyományos pszichoterápián erre nincs lehetőség” – mondja Dickmann Roland, a Chance program pszichológusa.

A tizenhárom éves Zoltán azért jött Srí Lankára, hogy megszűnjene a heves dühkitörései, amivel évek óta küzd, hogy megszabaduljon marihuánafüggőségétől, valamint rendezni akarja a kapcsolatot az apjával. Az elmúlt hat év alatt három pszichológusnál is járt, de egyik sem tudott segíteni rajta. „Az elmúlt négy hétben, amióta az élményterápia

A TERÁPIA MENETE

■ A program három szakaszból áll: az előkészítés Magyarországon történik, ekkor felméri a beteg állapotát, megállapítják a diagnózist, és összeállítják a személyre szabott programot. A második rész maga az 1-3 hónapos Srí Lanka-i tartózkodás, míg a befejező szakasz a családterápia, ami néhány gyerek esetében már a szigetországban elkezdődik, hozzájuk kijönnek a szüleik, és egy intenzív kezelés keretében próbálják megoldani a családban felmerült konfliktusokat. Magyarországra visszatérve is folytatódik a családterápia, ennek hossza és intenzitása a probléma jellegétől függ. ●

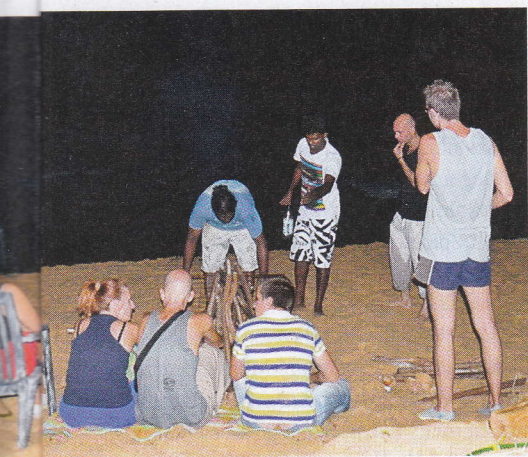

Vaskuti Pál
pszichológus

éves gyereke” – mondja a 18 éves Álmos. Ő három éve kezdett el pszichológushoz járni, de nem tudtak segíteni rajta. Elmondása szerint amióta itt van, sokkal nyugodtabbnak érzi magát, toleránsabb lett, és nem zuhan olyan gyakran magába, mint előtte. „Sokkal könnyebben viselem az élet dolgait, a mentorom könnyen ki tud rángatni a szobámból, ami ez előtt elképzelhetetlen lett volna. A távolság és a megváltozott környezet lehetőséget ad végiggondolni a dolgaimat, most már képes

oldódott, a program végén pedig teljesen más emberként mentek haza, mint ahogy kijöttek” – mondja Vaskuti. Távoli céljai között szerepel, hogy egyszerre két turnus is tudjon működni Kahawán, valamint ki akarja terjeszteni a programot külföldre is: a külhoni magyarok és külföldiek számára is elérhetővé szeretné tenni a terápiát.

A programban való részvétel nem olcsó, körülbelül napi harmincezer forint, ebben benne van a 24 órás felügyelet, a szállás, a na-

Elefántrezervátumban. Az egzotikus helyszínt meg kell tudni fizetni

tart, folyamatosan érzem magamon a javulást. Eddig soha semmilyen közösségbe nem tudtam beilleszkedni, itt viszont nagyon jó a csapat, elfogadnak, és én is kedvelem a többieket. Ennek okát az otthonról való távolságban látom s abban, hogy nagyon jó pszichológusokkal és mentorokkal dolgozunk együtt a probléma megoldásán. Annyi élmény ér itt, hogy nincs időm a függőségemmel foglalkozni” – mondja Zoltán.

„Azért vagyok itt, hogy kijöjsek a mély depresszióból, megszabaduljak a párkapcsolatfüggőségemtől és elinduljak a felnőtté válás útján, ami eddig nem sikerült. A felnőttek szerint a viselkedésem olyan, mint egy három-

vagyok kívülről látni magamat és az otthoni életemet” – teszi hozzá Álmos.

ALAPÍTVÁNY

Vaskuti szerint egy pszichológus átlagosan az esetei negyedében tud javulást elérni. A Chance program sikerrátája ennél jóval magasabb: 75-80 százalékban eredményes, ezt az élményterápiát kísérő utánkötés igazolja. A legnagyobb sikernek az Aspergerszindrómával (az autizmus egy enyhébb formája) diagnosztizált gyerekeknek elért eredményt tartja, akikről a terápia végére kiderült, hogy nincs szó Aspergerről, csak súlyos szorongásról. „A szorongásuk napról napra

pi háromszori étkezés, a pszichoterápia, valamint a kirándulások és a sportprogramok egy része is. A mostani csoportban részt vesz egy gyerek, akinek a szülei nem tudták volna kifizetni a programot, viszont sikerült támogatást szerezni számára, így ő is esélyt kap a gyógyulásra. Egy hálás szülő, akinek magatartás-zavaros gyereke az egyik tavalyi turnus során meggyógyult, kezdeményezte egy alapítvány létrehozását, amely jelenleg bejegyzés alatt áll, így a jövőben elképzelhető, hogy olyan gyerekek is részt vehetnek az élményterápián, akiknek a szülei nem tudják állni a költségeket.

GÁL ÉVA LAURA, Srí Lanka